

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-4-10 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 09-14/315-79
Karar Tarihi : 13.4.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER : Murat AYBER, Mustafa Okan ALPAY

C. ŞİKAYET EDEN : Orhan DIRAMCA
Göksu Evleri Şakayık Çıkmazı B60/A 34815
A.Hisarı/İstanbul

20 **D. ŞİKAYET EDİLEN:** TAV Esenboğa Yatırım Yapım ve İşletme A.Ş.
Beytepe Köyü No:5 Bilkent/Ankara

E. DOSYA KONUSU : Ankara Esenboğa Havalimanı otoparkına 27 saat süresince aracını park etmesi sonrasında şikayetçiden istenen bedelin yüksek olduğu iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikayete ilişkin elektronik posta mesajında, şikayetçinin aracını Ankara Esenboğa Havalimanı otoparkına 27 saat süresince park etmesi karşılığında TAV Esenboğa Yatırım Yapım ve İşletme A.Ş. (TAV Esenboğa) tarafından 40,50 TL. talep edildiği, uygulanan söz konusu fiyatın fahiş olduğu iddia edilmektedir.

40 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 14.1.2009 tarih ve 372 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 3.2.2009 tarih ve 2009-4-10/BN-09-MOA sayılı Bilgi Notu, 11.2.2009 tarih ve 09-06 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 09-06/116-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 16.3.2009 tarih 2009-4-10/ÖA-09-MA sayılı Önaraştırma Raporu 18.3.2009 tarih, REK.0.08.00.00-110/82 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-14 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

- 50 - Öneraştırma tarihi itibarıyla TAV Esenboğa tarafından işletilmekte olan Esenboğa Hava Limanı otoparkının kapasite kullanım oranının ticaretin olağan akışına tezat bir şekilde kayda değer ölçüde düşük seviyede bulunduğu ve tüketici refahını ciddi ölçüde zedelediği;
- İlgili hizmetin "tekel" konumunu haiz bir teşebbüs tarafından işletildiği de göz önünde bulundurularak tüketici refahındaki bu zedelenmenin 4054 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tetkik edilmesinin yerinde olacağı;
- Buna karşılık şikâyet edilen teşebbüsün ne fiyatların yüksekliğinden ne de kapasite kullanım oranının düşüklüğünden kaynaklanan tüketici refahı kaybında kusurunun bulunmadığı;
- 60 - Kati fiyatları belirleyen T.C. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMI)'nin ilgili hizmet pazarında hizmet pazarlayan bir birim olmaması nedeniyle bir teşebbüs olarak kabul edilmesinin 4054 sayılı Kanun'un ilkeleriyle uyumlu olmayacağı;
- Ancak idari otorite tarafından belirlenen kati fiyatın gözle görülür şekilde ilgili hizmet piyasasında aksaklık oluşturduğu ve tüketici refahı kaybına neden olduğu bulgusu üzerine DHMI'ye kati fiyat değil azami fiyat belirlenmesinin yerinde olacağına bildirilmesinin gerektiği görüşlerine yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

70

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "Havalimanı sahasında sunulan otopark hizmeti" olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Dosya konusu dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar "Ankara Esenboğa Havalimanı" olarak tespit edilmiştir.

80

I.2. Yapılan Tespitler ve Deliller

Başlatılan öneraştırma sürecinde raportörler şikâyetçi Orhan DIRAMCA ile görüşmüş ve şikâyetinin dilekçesinde yazılı olduğu görüşme tarihi itibarıyla ilave edeceği bir hususun bulunmadığı bilgisi alınmıştır.

TAV Esenboğa tarafından şikâyete konu hizmet dalı (otopark işletmeciliği) için talep edilen ücretler şeffaftır ve şirketin internet sitesi dâhil olmak üzere bazı yollardan ilan edilmektedir. Hizmetin sunumunda fiyat farklılaştırması uygulanmadığından fatura ve benzeri belgelerin ispat vesikası olarak teminine

90 gerek duyulmamış, önaraştırma süreci deklare edilen bedeller esas alınarak yürütülmüştür.

J. GEREKÇE ve HUKUKİ DAYANAK

Rekabet Hukuku'nun temel kavramlarından olan hakim durum 4054 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı üçüncü maddesinde "Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü" olarak betimlenmiştir. İlgili coğrafi pazarda (Ankara Esenboğa Havalimanı) TAV Esenboğa tekel olarak ilgili hizmeti (otopark hizmetleri) sunmaktadır. Açık bir ifade ile TAV Esenboğa ilgili pazarda tekel konumundadır.

100 Bu noktada, anılan pazarın düzenlenen bir piyasa olması nedeniyle düzenlemeye ilişkin değerlendirmenin de yapılmasında yarar bulunmaktadır. Ülkemizde havaalanları Yap-İşlet-Devret modeli ile inşa edilmekte ve işletilmektedir. DHMİ rekabetçi bir ihale süreci başlatır ve hangi ticari koşullarda işletileceği en ayrıntılı şekilde deklare edilen havalimanının projesini katılımcılara sağlar. Projenin hayata geçirilmesi ve tamamlanan havalimanının işletilmesine ilişkin maliyetlerini hesaplayan katılımcılar hesapladıkları maliyeti ne kadar zamanda karşılayıp ticari karlılık elde edebileceklerini münferit olarak belirledikten sonra işletme süresine ilişkin tekliflerini idareye verirler. Esenboğa Havalimanı işletmesi bu usulde yürütülen süreç sonunda TAV Esenboğa'ya devredilmiştir. İhale sürecinin rekabetçi ve şeffaf olmasını teminen ticari parametreler bir veri olarak ve eşitlik ilkesine göre katılımcılara sunulmuş olmalıdır. Bu doğrultuda otopark kapasitesinin kaç araçlık olacağı ve hangi bedelden ücretlendirileceği taraflara bildirilmiştir. İdare tarafından belirlenen bu hizmet bedellerinin ticari koşullara göre % 25 aşağı yahut yukarı belirlenmesi işleticinin inisiyatifine bırakılmıştır.

120 Açıkça görülmektedir ki TAV Esenboğa elinde bulundurduğu imtiyaza ve pazar hâkimiyetine karşın fiyat ve sunum miktarını belirleme erkinden yoksundur. Otoparkın 4.040 araç kapasiteli olması Yap-İşlet-Devret Sözleşmesi'nin bir gereğidir. Keza otopark ücretleri de belirli bir hareket serbestisi olsa dahi Sözleşme ile belirlenmiştir. Bu çerçevede, TAV Esenboğa'nın ihaleye iştirak etmekle kabul etmiş olduğu "Esenboğa Hava Limanı Yeni İç-Dış Hatlar Terminal Binası ve Mütemmimlerine Ait İhale Şartnamesi" ve ekindeki DHMİ tarifeleri uyarınca ilgili hizmetin fiyatını bir "veri" olarak aldığı kanaatine varılmıştır. Esasen, "Fiyat onayı" ile "Fiyatın bir veri olarak kabul edilmesi" farklı olgulardır. Dünya'nın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de çok sayıda mal ve hizmetin (özel okullar, ekmek, ulaşım tarifeleri ve benzeri...) özel teşebbüslerce belirlenen fiyatı kamu idaresinin onayına tabidir. Buna karşılık önaraştırma konusu vakada kamu idaresi (DHMİ) fiyat denetimi icra etmemiş, hizmet bedelini bizzat belirlemiştir. Bu çerçevede, TAV Esenboğa'nın 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında fiyat parametresini belirleyebilme gücünden söz edilemez.

130 Öte yandan, idare olarak karar veren DHMİ ile TAV Esenboğa arasında akdedilen Sözleşme Kanun'un 4. maddesi kapsamında da değerlendirilemez. Zira anılan Kanun maddesi teşebbüsler arası anlaşmaları içermektedir. Esasen, Kurul tarafından alınan çeşitli kararlarda DHMİ 4054 sayılı Kanun kapsamında bir

09-14/315-79

“teşebbüs” olarak kabul edilmiştir. Önceki Kurul kararlarındaki maddi unsurların tekrar ettiği vakalarda DHMİ'nin teşebbüs kabul edileceği muhakkaktır; ancak tetkik konusu somut vakada DHMİ bir teşebbüs olarak değil bir düzenleyici olarak rol oynamıştır.

K. SONUÇ

140 Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialarla ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.